

**NASJONALT KUNNSKAPSSENTER
OM VOLD OG TRAUMATISK STRESS**

Erfaringer fra TF-CBT implementeringsprosjektet

Hva har vi oppnådd og hva har vi lært?

Lene Granly, psykologspesialist/ TF-CBT-konsulent

TF-CBT-KONFERANSEN januar 2018

NKVTS.NO

2012

2013

2014

2015

2016

2017

7 klinikker

Grorud
Bærum
Tønsberg
Barnehuset i
Stavanger
Egersund
Sandnes
Sola

23 klinikker

Ålesund
Kristiansund
Kvinne-barn-
klinikken St. Olavs
Molde
Volda
Bryne
Saupstad
Orkdal
Klostergata
Fosen
Levanger
Namsos
Østensjø
Ambulant Østensjø
(2013-15)
Nordre Vestfold
Søndre Vestfold

37 klinikker

Sandnessjøen
Mo i Rana
Mosjøen +
sengepost
Ytre Salten, Ørnes
Indre Salten
(2014)
Hamar
Elverum
Kongsvinger
Tromsø
Sør-Troms
(2014-16)
Midt-Troms
Nord-Troms
Alta
Kirkenes

42 klinikker

Drammen
Asker
Kongsberg
Ringerike
Bjerketun
(2015)
*HF Bergen
pilotprosjekt
veiledere*

41 klinikker

Haugesund
Stord
HF Bergen:
Fana, Fusa og
Austevoll
Ytrebygda, Os,
Samnager
Åsane

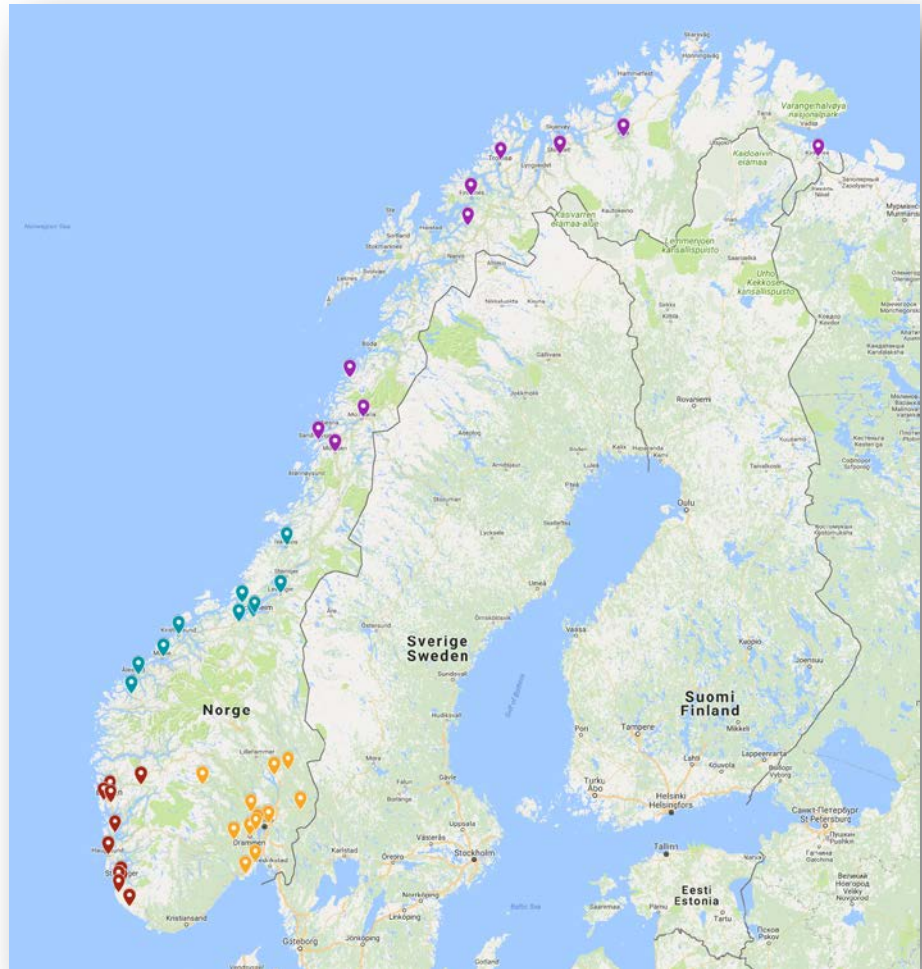
**46 poliklinikker
og 1 Barnehus**

Sentrum
Voss
Nord Hordaland
Øyane

TF-CBT i hele landet

- **Helse Nord:**
  - Finnmarkssykehuset HF
  - Universitetssykehuset Nord-Norge HF
  - Nordlandssykehuset HF
  - Helgelandssykehuset HF
- **Helse Midt-Norge:**
  - Helse Nord-Trøndelag HF
  - St. Olavs Hospital HF
  - Helse Møre og Romsdal HF
- **Helse Sør-Øst:**
  - Sykehuset Innlandet HF
  - Akershus universitetssykehus HF
  - Oslo universitetssykehus HF
  - Vestre Viken HF
  - Sykehuset i Vestfold HF
- **Helse Vest:**
  - Helse Bergen HF
  - Helse Fonna HF
  - Helse Stavanger HF

Over halvparten av alle BUPene i Norge er med i implementeringen

Over 400 terapeuter
deltatt på opplæring

252 godkjente

191 aktive

Lokale veiledere ved 34
klinikker

Vi har veiledet mer enn 4000 ganger

Siden 2013:

- Gruppeveiledning: 2616
- Individuell veiledning: 1077
- Veiledning av veileder: 328

Vi har lyttet til mer enn 10 000 opptak av terapier

> 650

barn og unge og deres omsorgspersoner
har fått TF-CBT -behandling med time
for time veiledning

> 300 TF-CBT-behandlinger på
egenhånd

Hatt mange telefonmøter med ledere

Implementeringsstøtte med hver klinikk 2. hver måned

- I gruppe med ledere i samme distrikt
- Hver for seg
- Med «implementeringsteamet» ved hver klinikk

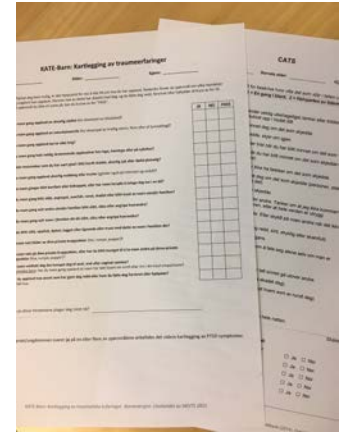

Fått inn nesten 20 000 kartleggings skjema

- Omkring halvparten har opplevd minst en traumatisk hendelse
  - Omkring 60 % av disse har høye skårer på posttraumatisk stress
  - Vurdering av de med høye skårer ser ut til å ha blitt implementert
  - Mange får tilbud om traumefokusert behandling
-
- Benyttet som tilbakemelding på implementeringen
    - Gjennomsnitt KATE B alle klinikker: 55%

Måler antagelig terapeuters innlevering framfor faktisk kartlegging

Klinikkene: Spørre om traumer er del av basisutredningen. Ikke lenger skepsis

Hvem er barna i opplæringssakene?

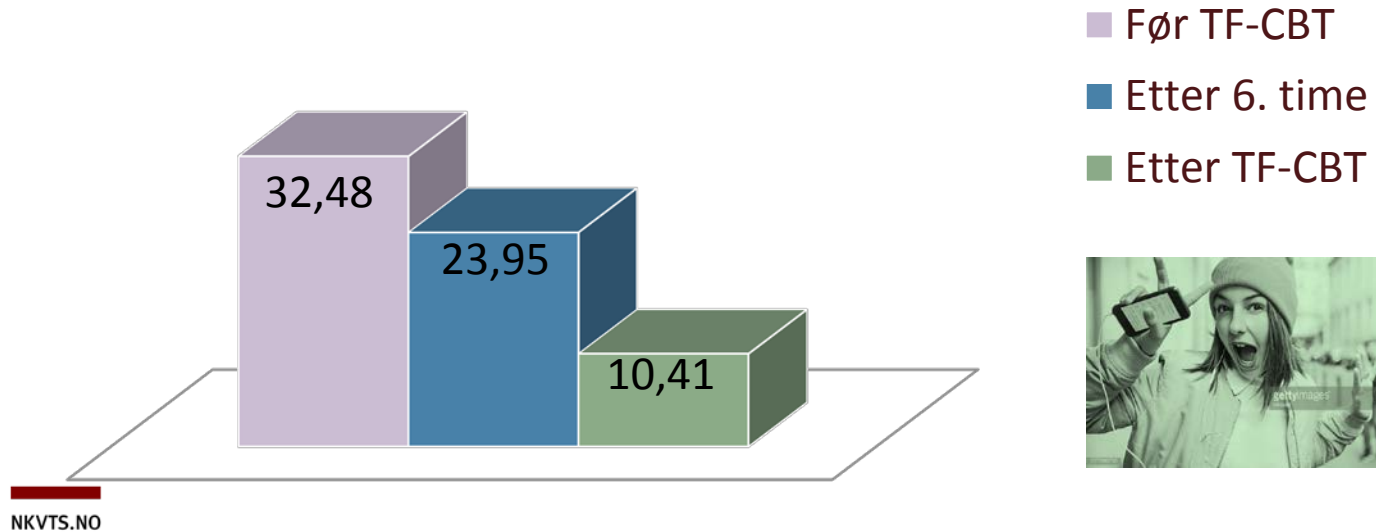
- 75% jenter og 25 % gutter
- Mellom 6-20 år gamle (gjennomsnitt 15 år)
- Multiple traumer (ca. 3)
- 39% utsatt for seksuelle overgrep
- 30% utsatt for vold i familien
- 20% bor i fosterhjem eller på institusjon

Hvordan går det med dem?

CATS skårer

Klinisk grense 15

Hva har vi erfart?

Terapeutene

- Fast ansatte, dyktige, motiverte og engasjerte
- Lærer metoden, følger den og liker den godt
- Får gode resultater
- Opplyser at de har nytte av strukturen også i andre terapier
- Lokal veiledning/ kollegastøtte ser ut til å fungere godt
- Bidrar til implementeringen

- Terapeuter bytter stadig jobb – mange slutter

Ressurskrevende å vedlikeholde et stort nok TF-CBT-tilbud

Klinikkene

- Stor interesse for å delta
- Innstilt på å få til,
til tross for overbelastning

Hva var ofte implementeringskonteksten?

- BUP poliklinikker får stadige «pålegg fra oven»
  - Frister og andre kvalitetsindikatorer som de måles på
  - Føringer for satsingsområder
  - Innføring av nye systemer, rutiner, rapporteringer, program, veiledere osv.
- For lite ressurser til de pålagte oppgavene
  - Økonomisk
  - Personalmessig

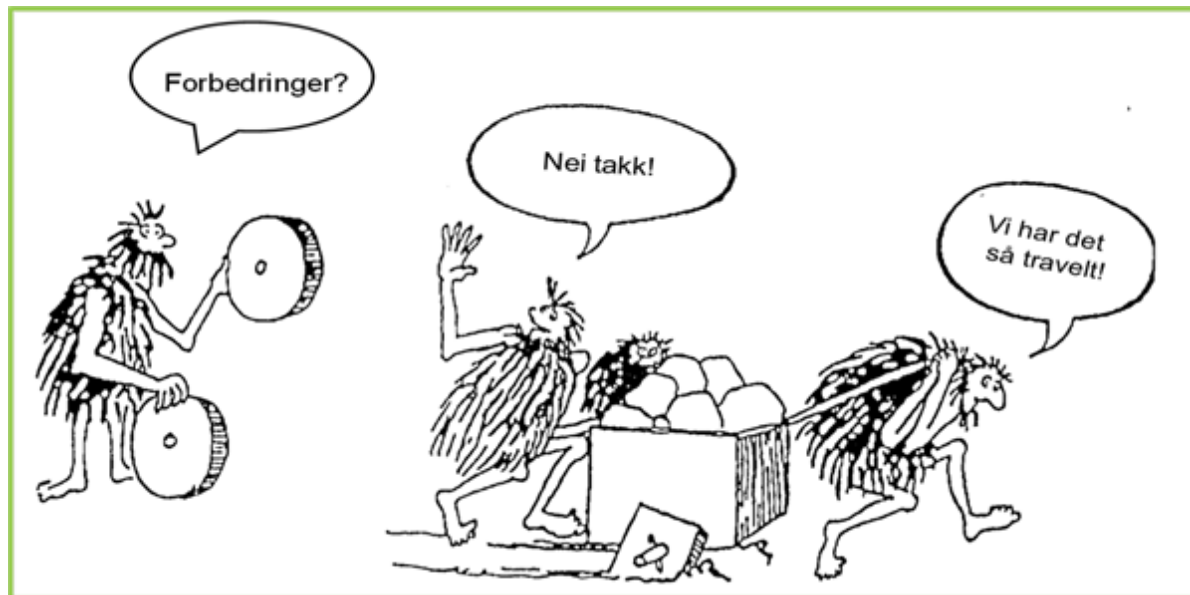

Våre forventninger: Sørg for at målgruppen nås med tilbudet!

- Kartlegg alle
- Vurder alle med posttraumatisk stress over klinisk grense
- Gi *alle* med behov et traumefokusert tilbud
- Sørg for tid og rom til å lære metoden, til veiledning, forberedelse
- Gjennomfør metoden slik den skal gjøres (hver uke, foreldre parallelt)
- Send inn all kartlegging 2. hver måned
- Delta i telefonmøter og jobb med tiltak knyttet til tilbakemeldingen

Dette kunne skjedd:

Det vi erfarte:

Vi er imponert!

Vi har hatt gleden av å samarbeide med alle dere som har

- Ønsket kunnskapsbasert praksis
- Hatt fokus på å gi best egnet tilbud til den enkelte
- Hatt fokus på effekt av behandling
- Jobbet med å bedre ressursutnyttelsen, skaffe overskudd
  - til å lære noe nytt
  - til å dele kunnskapen med hverandre
  - til å være åpne, positive, fleksible, støttende til det nye
  - til å være engasjert
  - til å være kreative og organisere best mulig

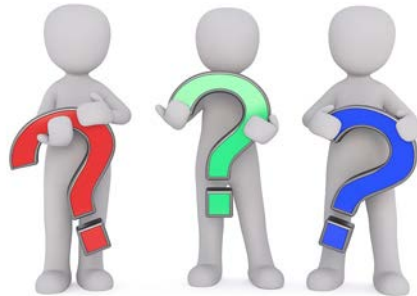
Vi har hatt gleden av å samarbeide med dere ledere som har

- Beholdt ansvaret for implementeringen hele veien
  - Som har vært tydelige på målsettingen
  - Innført klare rutiner
  - Kommunisert forventningene til alle
  - Fulgt opp tett og over tid
  - Vist interesse for og samarbeidet godt med de andre i «implementeringsteamet»

Vi lurer på...

om positive erfaringer med implementering av TF-CBT bidrar til at kulturen endres fra formalia-styrt til feedback-styrt rundt omkring?

Implementering er krevende

- Krever forståelse for hva det innebærer og villighet til å prioritere ressurser
- Krever oppmerksomhet og engasjement over tid
- Krever samarbeid på alle nivåer i klinikken
  - «Det var først da vi med ulike roller i prosjektet begynte å møtes at vi fant ut at ingen egentlig tok ansvar for implementeringen og fikk satt inn tiltak»

Implementering er nyttig

- Økt traumefokus

«Det har skjedd store endringer i traumefokuset i løpet av de årene vi har vært med i implementeringen. Traumeperspektivet er med i absolutt alle drøftinger, i motsetning til da vi startet opp for 5 år siden. Tanken «Har vi vurdert traumer?» gjennomsyrrer alle drøftinger. Viktig differensialdiagnostisk».

- Endring i diagnosesetting: økning PTSD, reduksjon i uspesifiserte forstyrrelser

Flere barn og unge i BUP får traumefokusert og effektiv behandling for sine plager

TF-CBT-tilbud gir god hjelp

Viktig for klinikken å ha et effektivt tilbud for en stor pasientgruppe

Viktig for terapeuter å kunne hjelpe

Viktig for barn, unge og deres nærmeste å få en bedre hverdag

Takk for oppmerksomheten!

Lene Granly

lene.granly@nkvts.no

NKVTS.NO